

Nota

Verslag van resultaten Proefsleuvenonderzoek

ROESELARE DAMMEKOUTER FASE 1 (prov. West-Vlaanderen)

Auteurs: LAURE MEESEN, CHRISTOF VANHOUTTE

Projectcode 2021K364

Topografische kaart:	Zie plan in bijlage 1 en 2 in verslag van resultaten bureauonderzoek
Begindatum onderzoek:	27/04/2022 & 10/05/2022
Einddatum onderzoek:	27/04/2022 & 10/05/2022
Relevante termen thesauri:	Depressie in het landschap, nieuwste tijd, proefsleuvenonderzoek
Plan met afbakening verstoorde zones:	n.v.t.
Alle betrokken actoren:	Bert Mestdagh (Archeoloog), Christof Vanhoutte (Archeoloog) & Laure Meesen (Archeoloog)
Betrokken personen buiten het project:	/
Contact:	info@monument.be; T: +32 51 31 60 80

0. INHOUDSTAFEL

0. INHOUDSTAFEL	3
1. BESCHRIJVEND GEDEELTE	4
1.1. ONDERZOEKSOPDRACHT.....	4
1.1.1. <i>Inleiding</i>	4
1.1.2. <i>Vraagstelling</i>	5
1.1.3. <i>Randvoorwaarden</i>	5
1.2. GEPLANDE WERKEN.....	7
1.3. WERKWIJZE EN STRATEGIE	11
1.3.1. <i>Beschrijving en motivering onderzoeksstrategie</i>	11
1.3.2. <i>Organisatie van het vooronderzoek</i>	15
1.3.3. <i>Gebruikt materiaal</i>	15
1.3.5. <i>Inbreng specialisten</i>	15
1.3.6. <i>Gebruikte bronnen</i>	16
2. ASSESSMENTRAPPORT	17
2.1. STRATIGRAFIE	17
2.2. ASSESSMENT SPOREN.....	25
2.3. ASSESSMENT VONDSTEN	28
2.4. ASSESSMENT STALEN.....	28
2.5. ASSESSMENT CONSERVATIE	28
3. DATERING EN INTERPRETATIE	29
4. SYNTHESE	31
4.1. AARD VAN DE POTENTIËLE KENNIS	31
4.2. BEANTWOORDING ONDERZOEKSVRAGEN.....	31
4.3. AARD VAN DE POTENTIËLE KENNIS	32
6. SAMENVATTING	33
7. BIBLIOGRAFIE.....	34
7.1. UITGEGEVEN BRONNEN	34
7.2. INTERNETBRONNEN.....	34
8. BIJLAGEN	35

1. BESCHRIJVEND GEDEELTE

1.1. Onderzoeksopdracht

1.1.1. Inleiding¹

Naar aanleiding van een geplande aanvraag voor een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen te Roeselare - Dammekouter, waarbij de totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de aanvraag betrekking heeft 3000m² of meer bedraagt, dient de initiatiefnemer een archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag. Deze archeologienota werd in 2020 door Monument Vandekerckhove nv opgemaakt.

In het kader van deze archeologienota werd een bureauonderzoek uitgevoerd. Tijdens dit bureauonderzoek werd het onderzoeksgebied geografisch, geologisch, historisch en archeologisch gesitueerd aan de hand van reeds bestaande bronnen.

Op het projectgebied zelf is nog geen archeologisch onderzoek uitgevoerd. Gezien er geen aanwijzingen zijn dat er een bodem aanwezig is die een prehistorische artefactensite kan bewaard hebben, werd het potentieel op een steentijd artefactensite zeer laag ingeschat. Wel is duidelijk dat in de onmiddellijke omgeving van het gebied al veel sporen zijn gevonden van houtskoolproductie, bewoning en funeraire contexten uit de late ijzertijd en/of vroeg romeinse periode, en bewoning vanaf de volle middeleeuwen. Het gebied is dan ook gunstig gelegen op een overgangszone tussen een rug en een beekvallei. Historische kaarten uit de 18^e en 19^e eeuw tonen aan dat het plangebied voor het grootste deel bebost, akker – en/of weiland was. Pas vanaf het midden van de 19^e eeuw kunnen we een deel van een erf opmerken in de meest zuidelijke zone van het projectgebied. Op een luchtfoto uit 1971 is reeds een deel van de huidige bebouwing te zien. Het terrein is nog steeds in gebruik als bedrijfssite en is deels verhard en bebouwd, een ander deel bestaat uit akker en weiland en op een klein deel van het gebied staan er bomen.

Het projectgebied maakt deel uit van een grotere KMO zone. De geplande werken zijn in functie van de inrichting van deze zone. Een groot aantal gebouwen met parkeermogelijkheden worden voorzien rondom een centraal verhard plein. Er worden geen kelders gepland. Een deel van het projectgebied is ingedeeld als bouwrijpe zone.

Door de impact van deze werken zal mogelijk een aanzienlijk deel van het potentieel aanwezige archeologische bodemarchief vernietigd worden. De precieze bodemopbouw en de eventuele huidige verstoring ervan is niet gekend.. Al deze elementen samen maken dat het plangebied een zekere archeologische waarde kan hebben en dat de gegevens van een archeologisch onderzoek kunnen leiden tot een kennisvermeerdering over de al dan niet aanwezige menselijke activiteiten op het terrein en de omliggende gebieden in het verleden.

---

¹ VAN RENSBERGEN J., 2020a, p. 48-49

Om het archeologisch potentieel en eventuele bodemverstoring in te schatten wordt voorgesteld om een verder vooronderzoek met ingreep in de bodem uit te voeren. De eerste fase van dit verder onderzoek werd op 27 april 2022 en 10 mei 2022 uitgevoerd in de vorm van een proefsleuvenonderzoek binnen het noordelijke deel van het projectgebied.

1.1.2. Vraagstelling

De bedoeling van het archeologisch onderzoek is te achterhalen of archeologische sporen en structuren herkend kunnen worden binnen het projectgebied (zie Figuur 1). Hiertoe worden volgende (niet-limitatieve) onderzoeksvragen voorgesteld²:

- Zijn er archeologische sporen aanwezig?
- Welke is de bewaringstoestand van de aangetroffen sporen?
- Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren?
- Behoren de sporen tot één of meerdere periodes?
- Zijn er indicaties omtrent artisanale activiteiten?
- Welke is de relatie tussen de archeologische sporen en het landschap?
- Is er een archeologische site aanwezig binnen het projectgebied?
- Welke zijn die verder te nemen maatregelen i.f.v. de geplande werken?

1.1.3. Randvoorwaarden

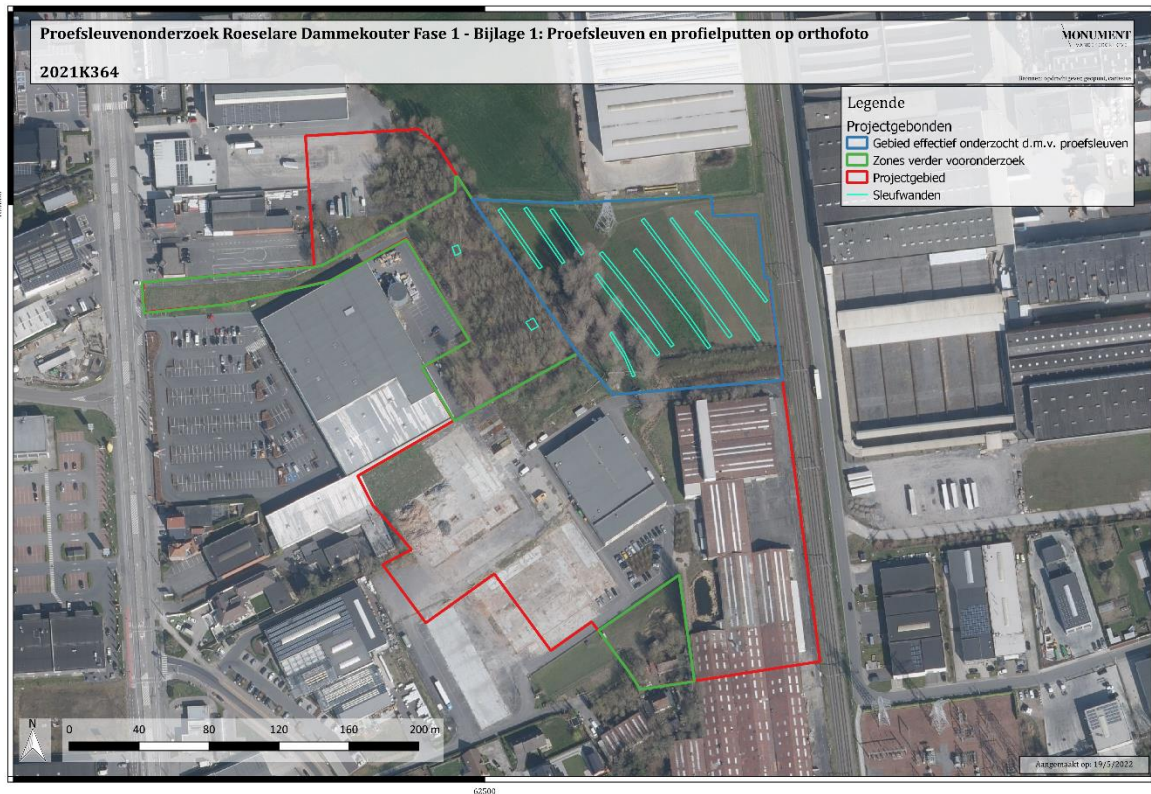
In het kader van de prospectie door middel van proefsleuven werd twee randvoorwaarden opgelegd. Het gaat hierbij om volgende aandachtspunten:

- 1) De aanwezige populieren centraal binnen het plangebied dienen behouden te blijven en zullen worden ingepast in de geplande ontwikkeling.
- 2) Voor het sleuvenonderzoek diende een afstand van minimum 2,5m in rekening gehouden te worden vanaf de fundering van de aanwezige electriciteitsmast.

Tot slot dient opgemerkt te worden dat na de indiening van de archeologienota een fasering werd opgesteld, waarbij de zuidelijke zone in een latere fase onderzocht zal worden. Onderhavig verslag omhelst de resultaten van de eerste fase.

---

² VAN RENSBERGEN J., 2020b

Figuur 1: Uitgevoerde proefsleuven en onderzoeksgebied van fase 1 geprojecteerd op de meest recente orthofoto. (bron: Geopunt.be)

1.2. Geplande werken³

De geplande werken zijn in functie van de inrichting van een bedrijventerrein 'Dammekouter' te Roeselare. Een groot aantal gebouwen met parkeermogelijkheden worden gepland rondom een centraal verhard plein. Er worden geen kelders gepland. Vanaf de Brugsesteenweg wordt een weg gepland om het gebied te ontsluiten. Op de noordelijke zone boven de geplande ontsluitingsweg worden geen bouwwerkzaamheden gepland. Langs de zuidkant van het terrein, en langs de westkant van het zuidelijk deel van perceel 938P, wordt een bouwvrije zone ingepland.

Het projectgebied heeft een oppervlakte van ca. 60.400m². Dit oppervlak wordt opgedeeld in de volgende eenheden:

Gebouw 1A: ca. 1550m²
Gebouw 1B: ca. 890m²
Gebouw 1C: ca. 1500m²
Gebouw 2: ca. 900m²
Gebouw 3: ca. 1750m²
Gebouw 4: ca. 1785m²
Gebouw 5: ca. 2100m²
Gebouw 6A: ca. 510m²
Gebouw 6B: ca. 510m²
Gebouw 6C: ca. 510m²
Gebouw 7A: ca. 575m²
Gebouw 7B: ca. 575m²

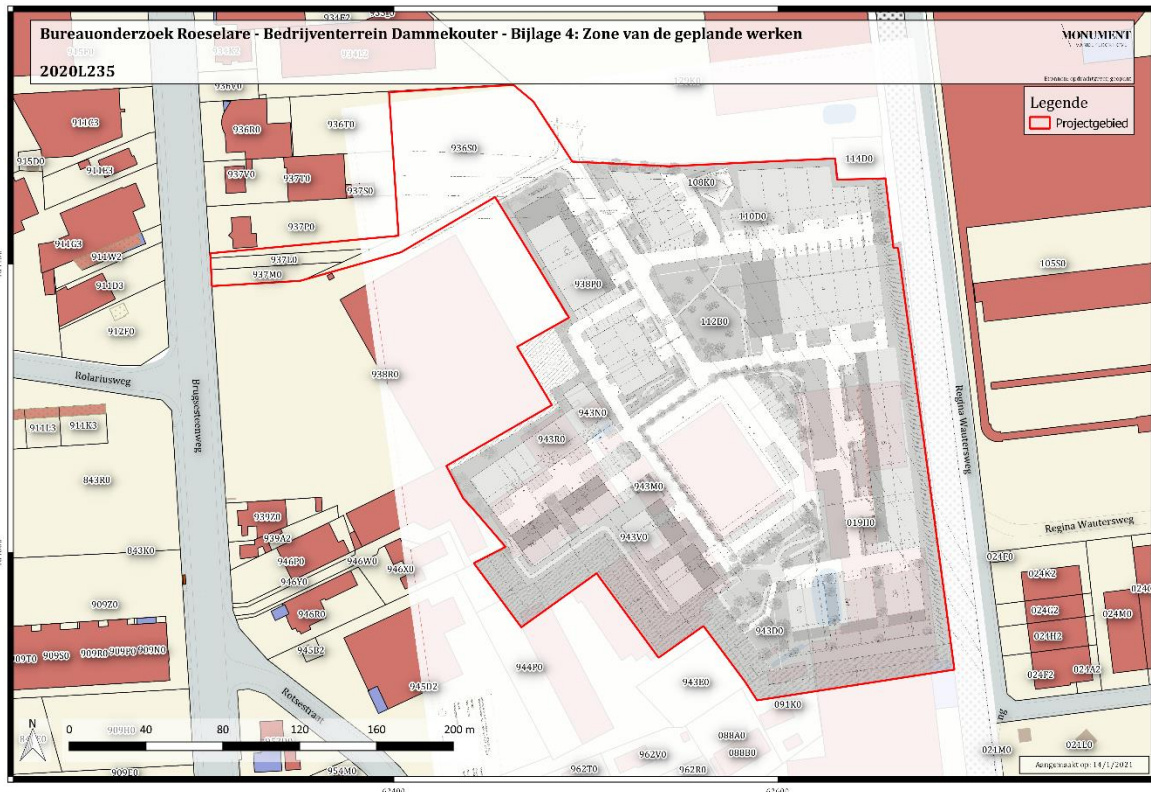
Wegenis en verharding ca. 17.745m²
Parkeerplaatsen: ca. 2900m²
Bouwvrije zone: ca. 5333m²

Resterend worden groenzones voorzien.

Het is niet duidelijk wat de impact van deze werken zullen zijn op de bodem, gezien de exacte diepte van de uitgraafwerken en de funderingsmethodes voor de gebouwen niet gekend zijn. Bijgevolg moet uitgegaan worden van een potentiële totaalvernietiging van enige archeologische waarden in de ondergrond voor de zones waarin werken gepland zijn.

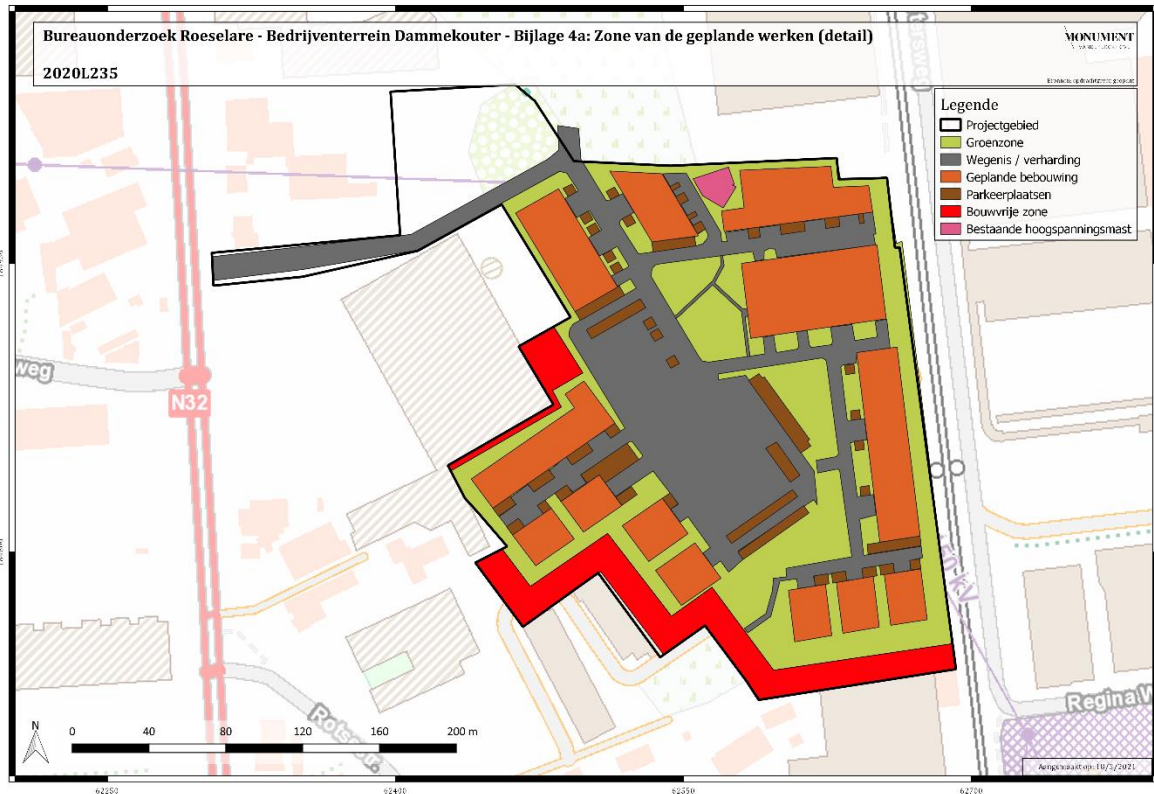
---

³ Overgenomen uit archeologienota: VAN RENSBERGEN J., 2020a, p. 8-11.

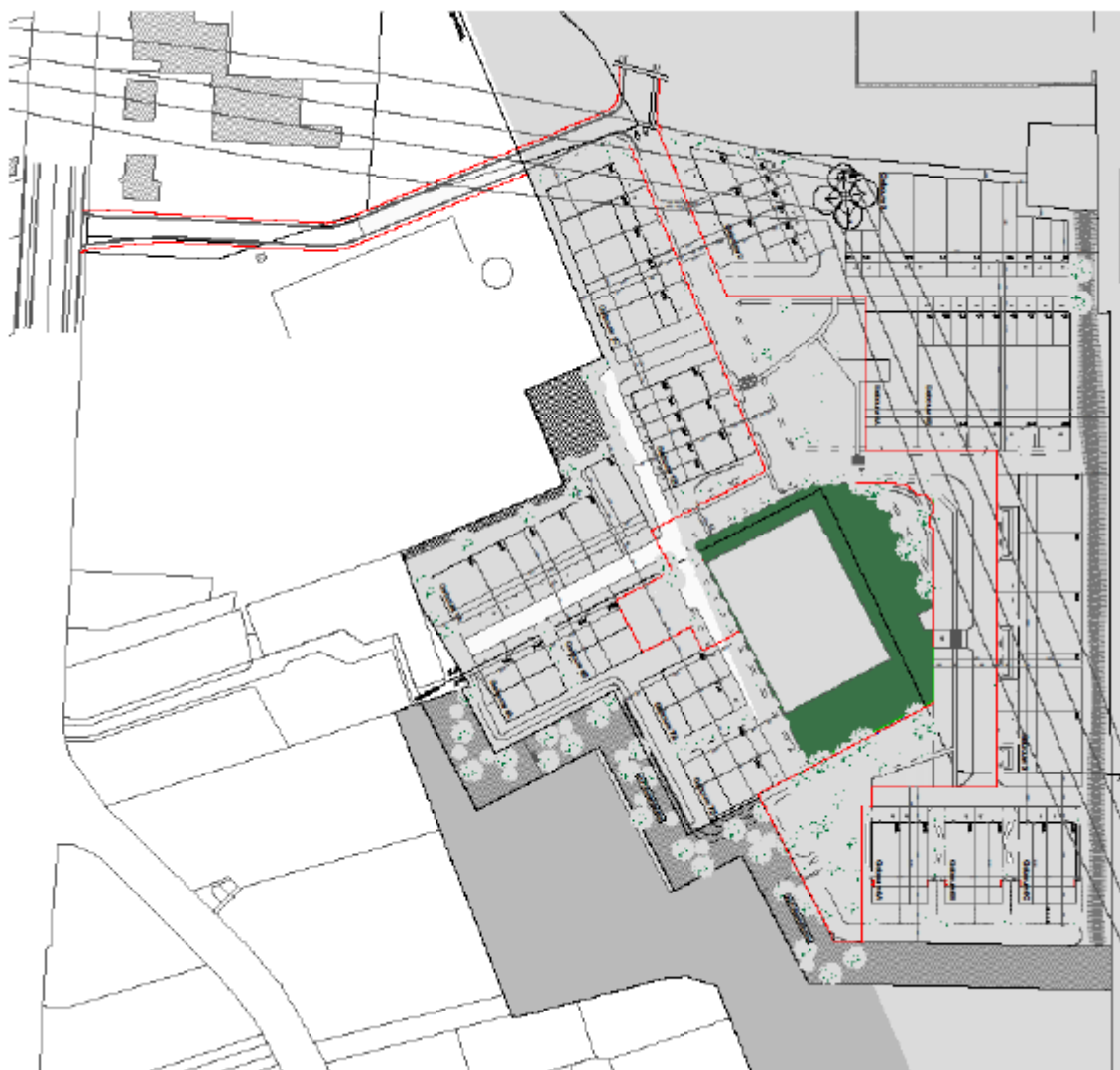

Figuur 2: Projectie van de geplande werken op het GRB. (bron: opdrachtgever en Geopunt.be)

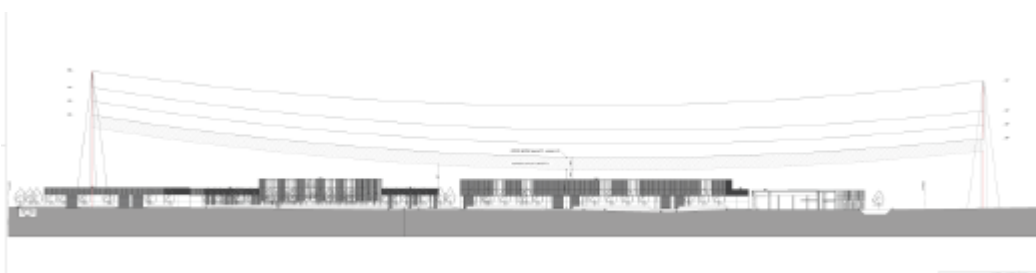

Figuur 3: Geplande werken op het GRB: detail. (bron: opdrachtgever en Geopunt.be)

Figuur 4: Inplantingsplan van de geplande werken. (bron: de opdrachtgever)

Figuur 5: Terreinprofiel van de geplande werken. (bron: de opdrachtgever)

1.3. Werkwijze en strategie

1.3.1. Beschrijving en motivering onderzoeksstrategie

Gezien de uitgevoerde bureaustudie de aanwezigheid van een archeologische site niet kon uitsluiten werd overgegaan tot een proefsleuvenonderzoek. Hierbij werden er enkele afwijkingen op het PVM gemaakt (zie infra) in samenspraak met de erfgoedconsulent van stad Roeselare die op 27 april 2022 aanwezig was op het terrein.

Om te beginnen kon de zone rond en tussen de populieren centraal binnen het onderzoeksgebied om voornoemde reden archeologisch niet geprospecteerd worden. Bovendien was het überhaupt onmogelijk hier een sleuf aan te leggen gezien de aanwezigheid van een waterhoudende gracht. Om die reden konden de eerste twee sleuven ten westen van sleuf 6 niet uitgevoerd worden. In de plaats daarvan werd er een sleuf (SL7) aangelegd tussen de bomen. Dezelfde sleuven en sleuf 6 konden op 27 april 2022 niet volledig uitgevoerd worden om dat er op het uiterst noordelijke deel van het terrein nog koeien aanwezig waren. Deze sleuven werden na het verwijderen van de koeien op 10 mei 2022 aangelegd (respectievelijk sleuf 8, 9 en 10).

Op het aanwezige talud waren in het programma van maatregelen nog zes sleuven ingepland. Gezien de instabiliteit van deze talud was het niet wenselijk vanuit veiligheidsoverwegingen en vanuit haalbaarheid deze sleuven aan te leggen. In overleg met de erfgoedconsulent van Roeselare werd om die reden geopteerd te sonderen naar de intactheid van deze zone door middel van enkele profielputten waardoor de bodemopbouw bestudeerd kon worden. Uit deze profielputten bleek dat het terrein eerst afgetopt is geweest tot op (en misschien ook nog een deel in) de C-horizont en daarna terug opgehoogd is geweest tot het huidige niveau. Het is dus zeer onwaarschijnlijk dat het archeologische niveau hier intact bewaard zou zijn. Om die reden werd beslist de geplande sleuven niet meer uit te voeren.

Tenslotte is er nog het deeltje van het terrein dat grenst aan de Brugsesteenweg, hier waren drie sleuven ingepland op een talud. Deze werden niet uitgevoerd aangezien er bomen en andere beplanting aanwezig was waardoor de kraan niet of bijna onmogelijk tot op het terrein zou geraken. Tevens lopen hier nutsleidingen doorheen dit stuk terrein en is er ook een elektriciteitscabine aanwezig op dit zelfde stukje grond.

In totaal werden tien, 1,80m brede sleuven met een tussenafstand van ca.15m en een NW-ZO oriëntatie aangelegd met als doel de ondergrond archeologisch in kaart te brengen. Hierbij werd 1106,28m² van de totale 2,264ha gesleufd, maar men dient rekening te houden met het feit dat niet de gehele oppervlakte kon gesleufd worden (zie hierboven). De totale oppervlakte die wel onderzocht kon worden door middel van proefsleuven bedraagt 1,397ha.

In totaal werd dus zo'n 8% van het terrein dat onderzocht kon worden gesleufd. Hiermee wordt de vereiste 12,5% niet gehaald. De sleuven liggen echter wel ongeveer 15m uit elkaar en zijn voldoende verspreid over het onderzoeksgebied waardoor ze wel een relevant beeld geven van de bewaarde sporen in de ondergrond. Bovendien moet men rekening houden met het feit dat de eerste twee sleuven ten westen van sleuf 6 vervangen werden door één sleuf en dat dezelfde twee sleuven en sleuf 6 naar het noorden toe niet konden doorgetrokken worden. De overige 86,74a werd onderzocht door middel van profielputten waaruit bleek dat de klans op een intact bewaard archeologisch niveau zeer onwaarschijnlijk is. Het uitgraven van proefsleuven op dit deel van het terrein zou niet leiden tot kennisvermeerdering.

Figuur 6: Zicht op het talud en de te behouden populieren (zicht vanuit het zuiden).

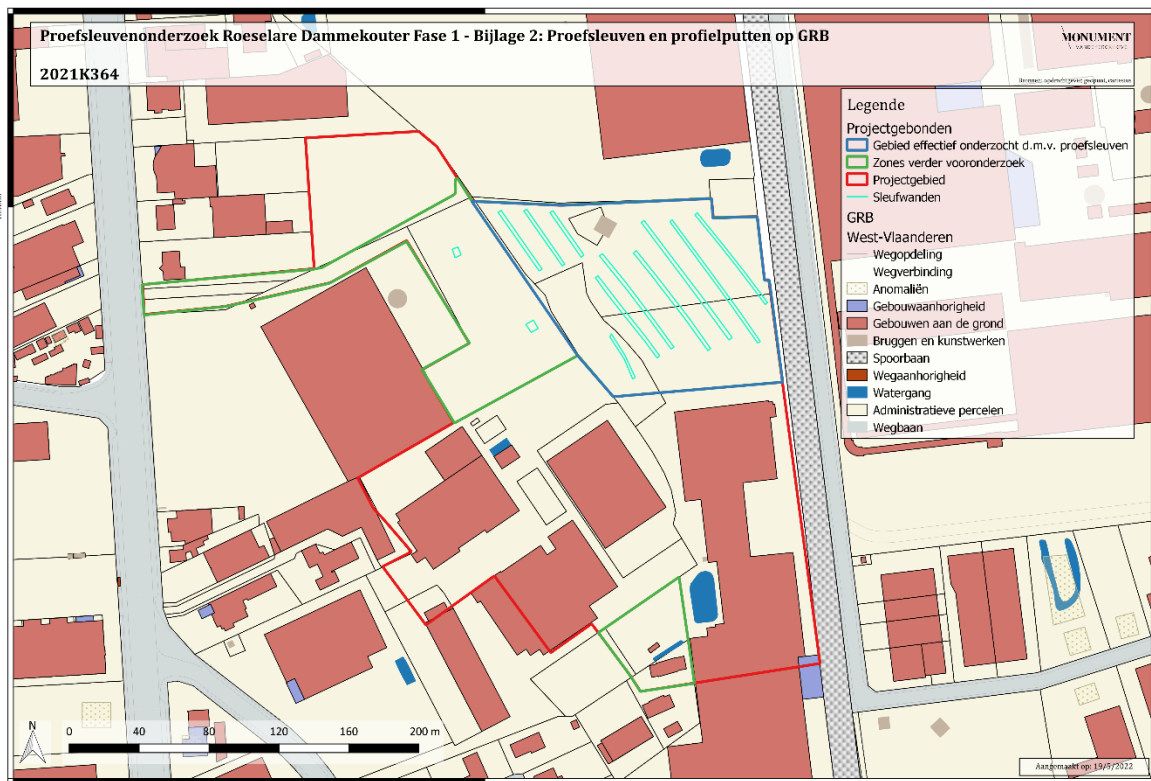
Figuur 7: Zicht vanaf het weiland op het aanwezige talud en de te behouden populieren (zicht vanuit het oosten).

Figuur 8: Zicht op het aanwezige talud dat grenst aan de Brugsesteenweg, met de aanwezige beplanting en in de verte de elektriciteitscabine.

Figuur 9: Zicht op de te behouden populieren en waterhoudende gracht. Foto genomen vanaf het talud.

Figuur 10: Proefsleuven en onderzoeksgebied geprojecteerd op het GRB. (bron: Geopunt.be)

Sleufnummer	oppervlakte
1	130,24m ²
2	171,80m ²
3	167,97m ²
4	140,12m ²
5	134,43m ²
6	115,45m ²
7	55,66m ²
8	82,11m ²
9	46,42m ²
10	62,08m ²
Totaal	1106,28m²

Tabel 1: zicht op de opengelegde oppervlakte/sleuf.

1.3.2. Organisatie van het vooronderzoek

Het terreinwerk werd uitgevoerd door veldwerkleider Bert Mestdagh en archeoloog assistent Laure Meesen op 27 april 2022 en door veldwerkleider Christof Vanhoutte en archeoloog assistent Laure Meesen op 10 mei 2022. De sleuven werden aansluitend gedicht.

1.3.3. Gebruikt materiaal

Voor het afgraven werd gebruik gemaakt van een rupskraan met een platte graafbak van 1,80m breed. De bodem werd afgegraven tot op het archeologisch relevante niveau, waar de sporen zichtbaar werden. Dit gebeurde steeds onder begeleiding van de veldwerkleider om te verzekeren dat de juiste diepte werd bekomen. Onmiddellijk na het uitgraven werden de sporen opgeschaafd, gefotografeerd (code **RODA22 2021K364**) en beschreven. Teneinde een goed inzicht te krijgen in de bodemopbouw werden verspreid over het terrein een viertal wandprofielen schoongemaakt, gefotografeerd, beschreven en ingetekend op schaal 1:20. De foto's werden genomen met een Nikon van het type Coolpix waterproof 18m/59ft Shockproof 2m 6.6ft met optical zoom 4.3-21.5mm 1:2.8. Alle vondsten werden gerecupereerd per context en in een vondstenzakje gestoken samen met een vondstenkaartje. Het digitaal inmeten van de sporen en het bepalen van de hoogte van het terrein en de afgegraven niveaus (in TAW) werd gedaan door middel van een GPS toestel.

1.3.5. Inbreng specialisten

Aardkundige Pierre Legrand stond in voor de interpretatie van de gezette bodemprofielen.

1.3.6. Gebruikte bronnen

Voorafgaand aan de uitvoering van het archeologisch onderzoek met ingreep in de bodem werd de bekrachtigde archeologienota geraadpleegd⁴.

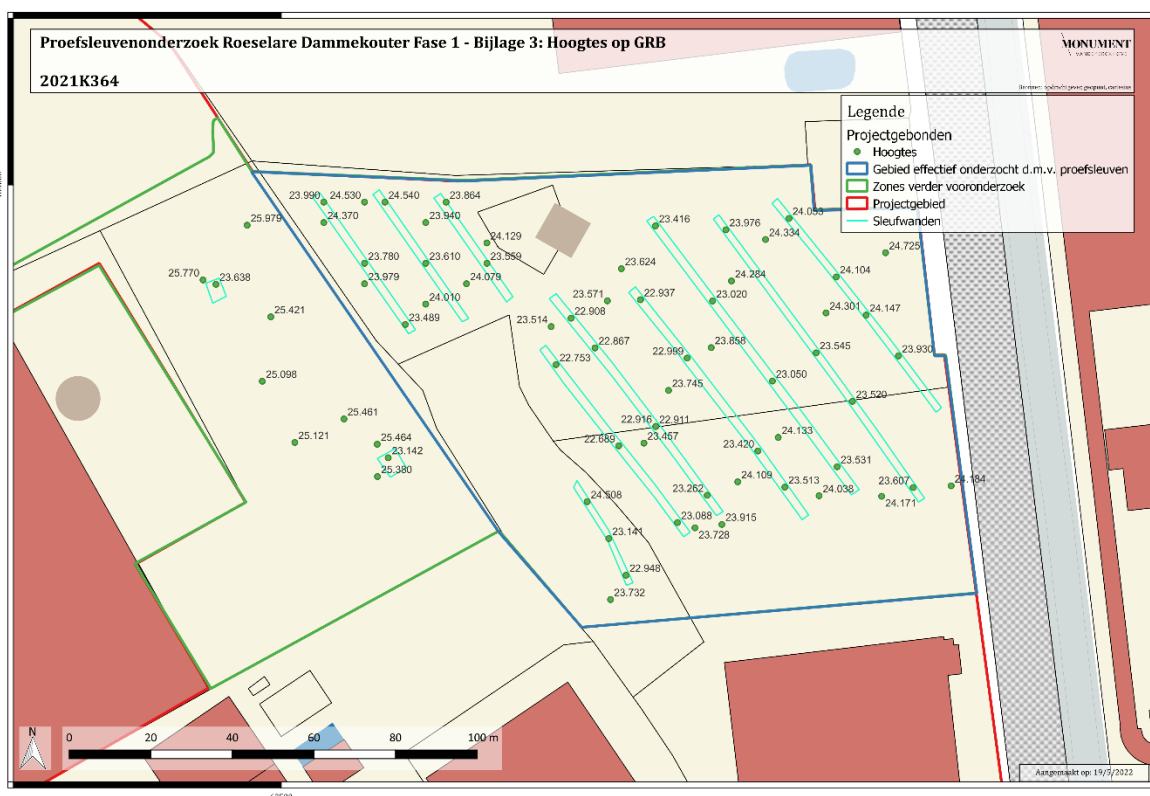
⁴ VAN RENSBERGEN 2020a.

2. ASSESSMENTRAPPORT

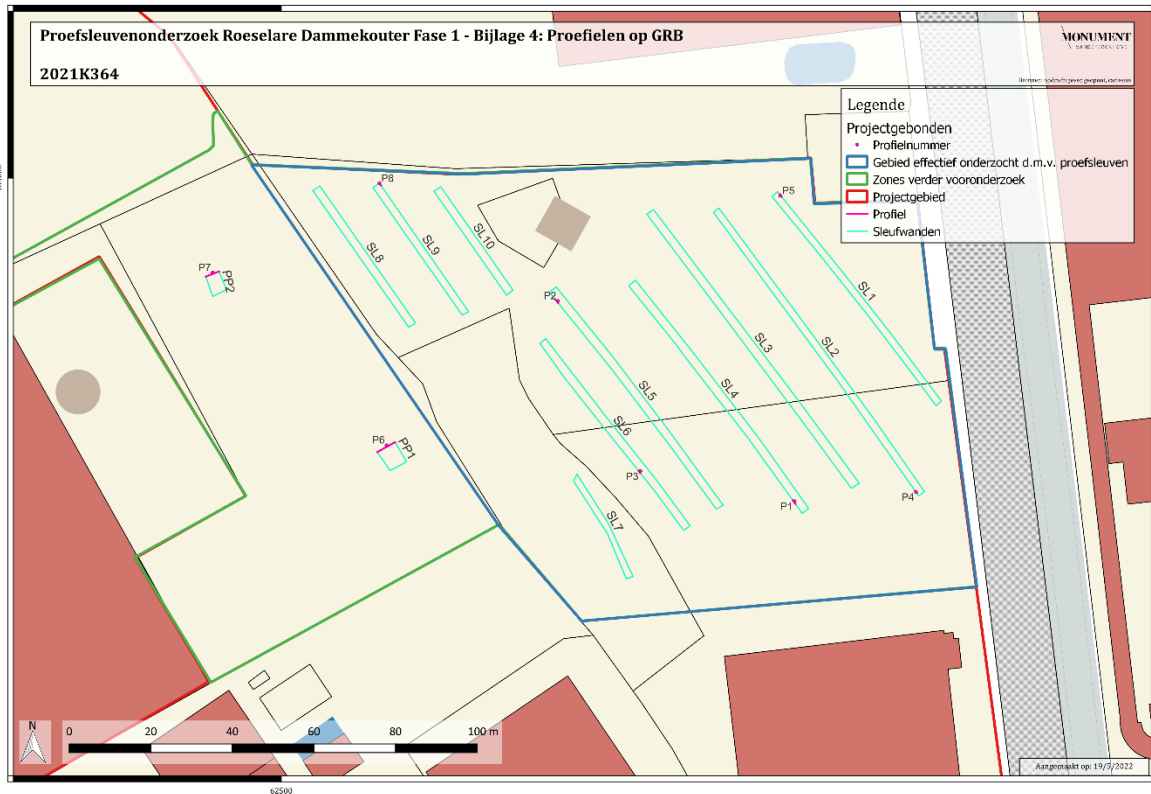
2.1. Stratigrafie

Binnen het onderzoeksgebied werd een vochtige tot zeer natte zandleembodem aangetroffen. Het archeologisch niveau bevond zich over het gehele terrein op zeer fluctuerende hoogtes, gaande van min. +22,75m TAW tot max. +24,15m TAW. Er kan wel afgeleid worden dat het archeologische niveau in het westelijke deel lager ligt dan in het oostelijke deel van het projectgebied. Het deel van het onderzoeksgebied dat onderzocht werd door middel van profielputten bevindt zich beduidend hoger met een gemiddelde van +25,50m TAW. In dit deel van het onderzoeksgebied is er geen sprake meer van een archeologisch niveau, aangezien de bodem eerst werd afgetopt en daarna opgehoogd. Een meer uitgebreide onderbouwing hieromtrent komt aan bod bij de bespreking van de profielen.

Figuur 11: Gemeten hoogtes geprojecteerd op het GRB. (bron: Geopunt.be)

Binnen het plangebied werden een achttal profielen opgeschoond en geregistreerd. Deze bevinden zich verspreid binnen het onderzoeksgebied teneinde een goede inschatting te kunnen maken van de bodemopbouw.

Figuur 12: Locatie van de gezette profielen. (bron: Geopunt.be)

Profiel 1 werd in het zuidoostelijke uiteinde van sleuf 4 op de westelijke sleufwand gezet. Bovenaan bevindt zich een Ap-horizont van ongeveer 50cm dik met een licht grijzige bruine kleur en een zandleemtextuur. Onmiddellijk hieronder bevindt zich de Cg-horizont, deze is licht bruinig geel van kleur en heeft ook een zandleemtextuur.

Figuur 13: Profiel 1 in sleuf 4.

Profiel 2 werd gezet in het noordwestelijke uiteinde van sleuf 5 op de westelijke sleufwand. De eerste laag is een Ap-horizont met een donker grijsbruine kleur en een zandleemtextuur. Op een diepte van ongeveer 50cm zit een licht witgrijze C-horizont. Deze heeft een zandleemtextuur en vertoont sporen van een fluctuerende grondwatertafel.

Figuur 14: Profiel 2 in sleuf 5.

Profiel 3 bevindt zich op de westelijke sleufwand in het zuidoostelijke uiteinde van sleuf 6. De bovenste 50cm bestaat uit een donker grijsbruine Ap-horizont met een zandleemtextuur. Tot een 30-tal cm hieronder bevindt zich een Cg-horizont, deze heeft een zandleemtextuur en een licht bruinig beige kleur. Tenslotte kan er ook een Cr-horizont waargenomen worden, deze is licht tot donker blauw van kleur en heeft een lemige textuur. De blauwe kleur is het gevolg van het grondwater die de bodem volledig verzadigd heeft.

Figuur 15: Profiel 3 in sleuf 6.

Profiel 4 werd in het zuidoostelijke uiteinde op de westelijke sleufwand van sleuf 2 gezet. De eerste 55cm bestaat uit een zandlemige, donker grijsbruine Ap-horizont. Vervolgens zit er 10 tot 20cm dieper een verbrokkelde Bt-horizont. Deze heeft een zandleemtextuur en is licht beige-bruin van kleur. Hieronder zit tenslotte een Cr-horizont met een zandleemtextuur en een licht wittig grijze kleur.

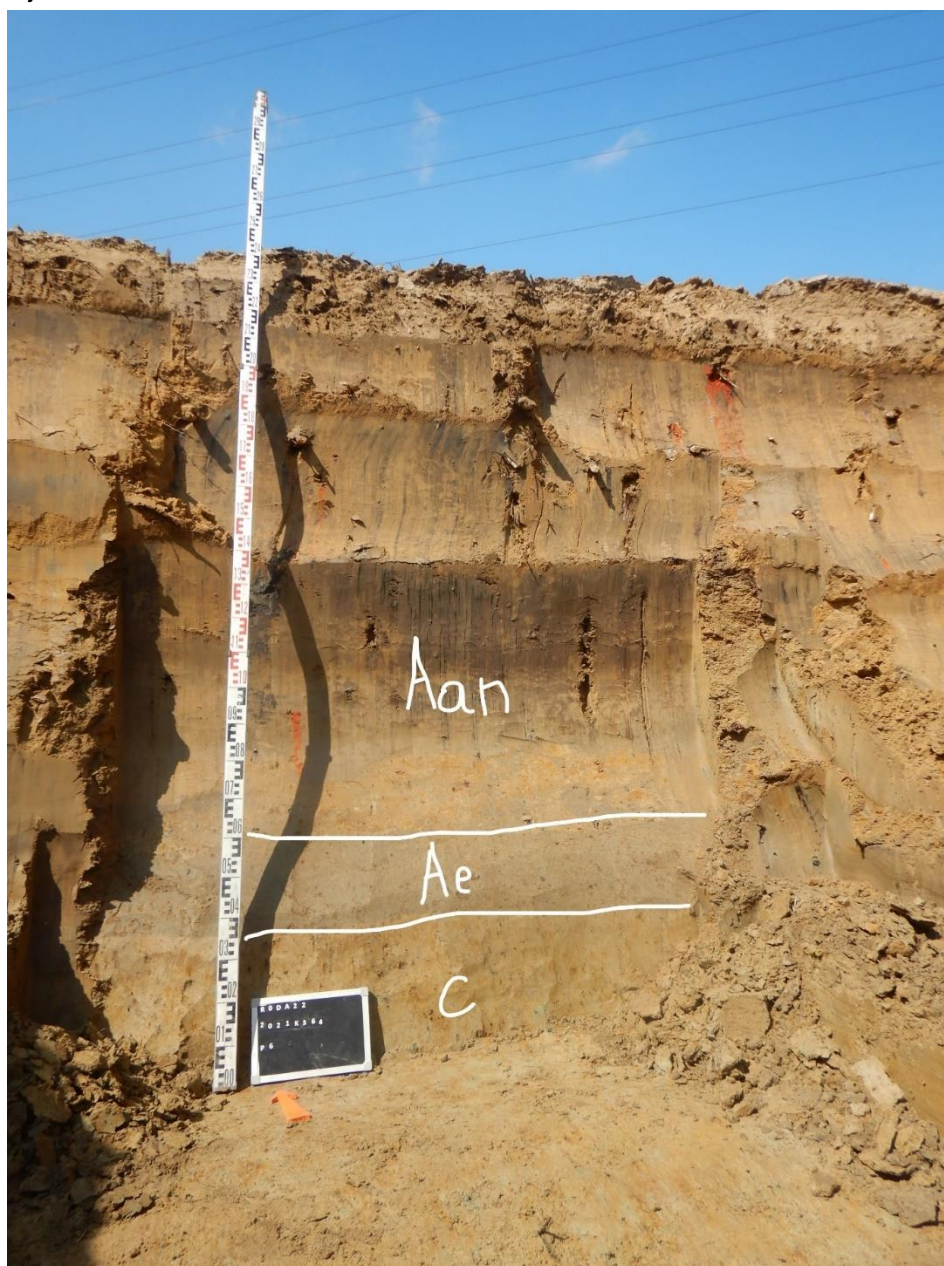
Figuur 16: Profiel 4 in sleuf 2.

Profiel 5 werd gezet op de oostelijke sleufwand in het noordwestelijk uiteinde van sleuf 1. Bovenaan bevindt zich een Aan-horizont van zo'n 60cm dik met een donker grijsbruine en grijsblauwe kleur. Het gaat hier om een zandleemtextuur. Tot ca. 30cm dieper kan er een Bt-horizont waargenomen worden. De horizon heeft een donker oranje-gele kleur en een zandige zandleem textuur. Hieronder zit een wittig grijze, zandige zandleem C-horizont.

Figuur 17: Profiel 5 in sleuf 1

Profiel 6 werd gezet op de noordelijke zijde van profielput 1. Tot een diepte van 1,80m kan men een Aan-horizont onderscheiden. Deze is geel met grijs gevlekt en heeft een zandleemtextuur. Vervolgens is er een sterk uitgeloopte licht bruine Ae-horizont (ca. 25cm dik) waar te nemen, tevens met een zandleemtextuur. Tenslotte is er een licht gele C-horizont met een zandleemtextuur. Uit het profiel kan men afleiden dat dit deel van het terrein op een bepaald moment afgetopt is geweest en vervolgens opgehoogd. Wegens de sterk uitgeloopte Ae-horizont zouden enkel diepere archeologische sporen bewaard zijn gebleven, al is de kans zeer klein dat er überhaupt archeologische sporen bewaard zouden zijn in deze soort bodem.

Figuur 18: Profiel 6 in profielput 1.

Profiel 7 bevindt zich op de noordelijke sleufwand van profielput 2. In dit profiel kunnen er drie verschillende Aan-horizonten onderscheiden worden, allen met een zandleemtextuur.

De Aan-horizonten vormen samen een 2m dik ophogingspakket. Onder dit pakket zit er een gereduceerde zandlemige Cr-horizont met een donker grijsblauwe kleur. Net zoals bij profiel 6 is ook dit deel van het terrein in het verleden afgetopt geweest en daarna terug opgehoogd. Aangezien men tot op en misschien zelfs een deel van de C-horizont afgegraven heeft, is het zeer onwaarschijnlijk dat hier nog een archeologisch niveau aanwezig is.

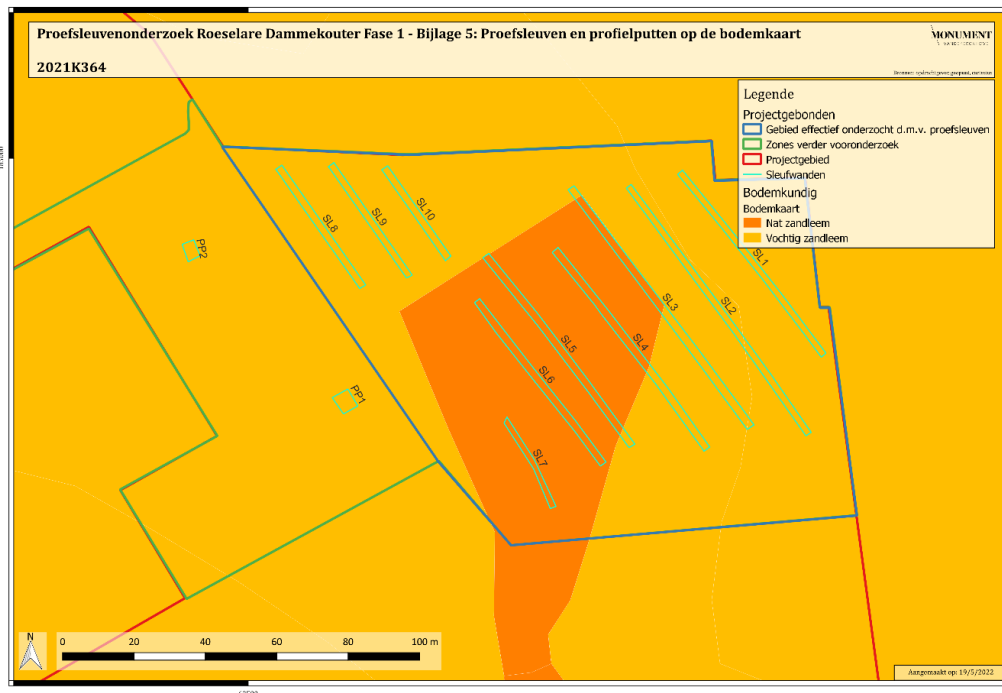
Figuur 19: Profiel 7 in profielput 2.

Profiel 8 werd op de oostelijke sleufwand in het noordwestelijke uiteinde van sleuf 9 gezet. Bovenaan bevindt zich een 50cm dikke licht grijsbruine Ap-horizont met een zandleemtextuur. Hieronder zit er tot circa 80cm diepte, een licht bruingele Bt-horizont met een zandleemtextuur. Vervolgens kan er een Cr-horizont waargenomen worden. Deze heeft een zandleemtextuur en is licht bruinig grijs van kleur.

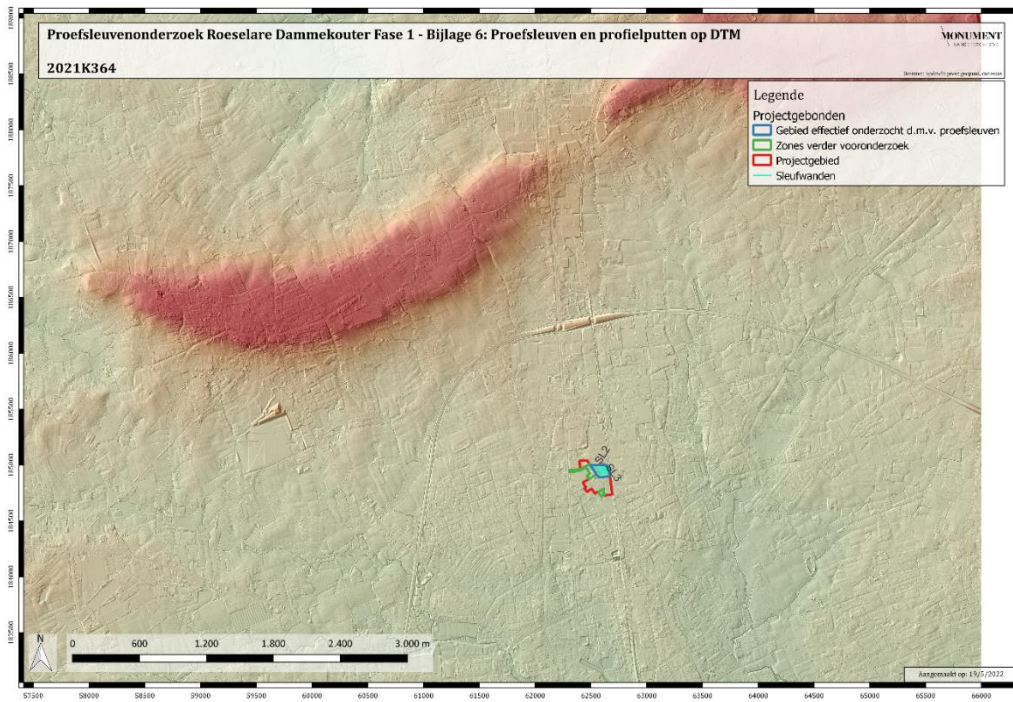

Figuur 20: Profiel 8 in sleuf 9.

Het onderzoeksgebied ligt op een vrij vlak deel in het landschap. Het gehele grondgebied van Roeselare is dan ook vrij gelijkmatig qua hoogteniveau. Het dichtsbijzijnde hoger gelegen landschap is het plateau van Torhout-Wijnendale. De ophogingen op het terrein zelf zijn niet waar te nemen op het DTM.

Figuur 21: Het projectgebied geprojecteerd op de bodemkaart waarop te zien is dat de ondergrond bestaat uit vochtig tot nat zandleem. (bron: Geopunt.be)

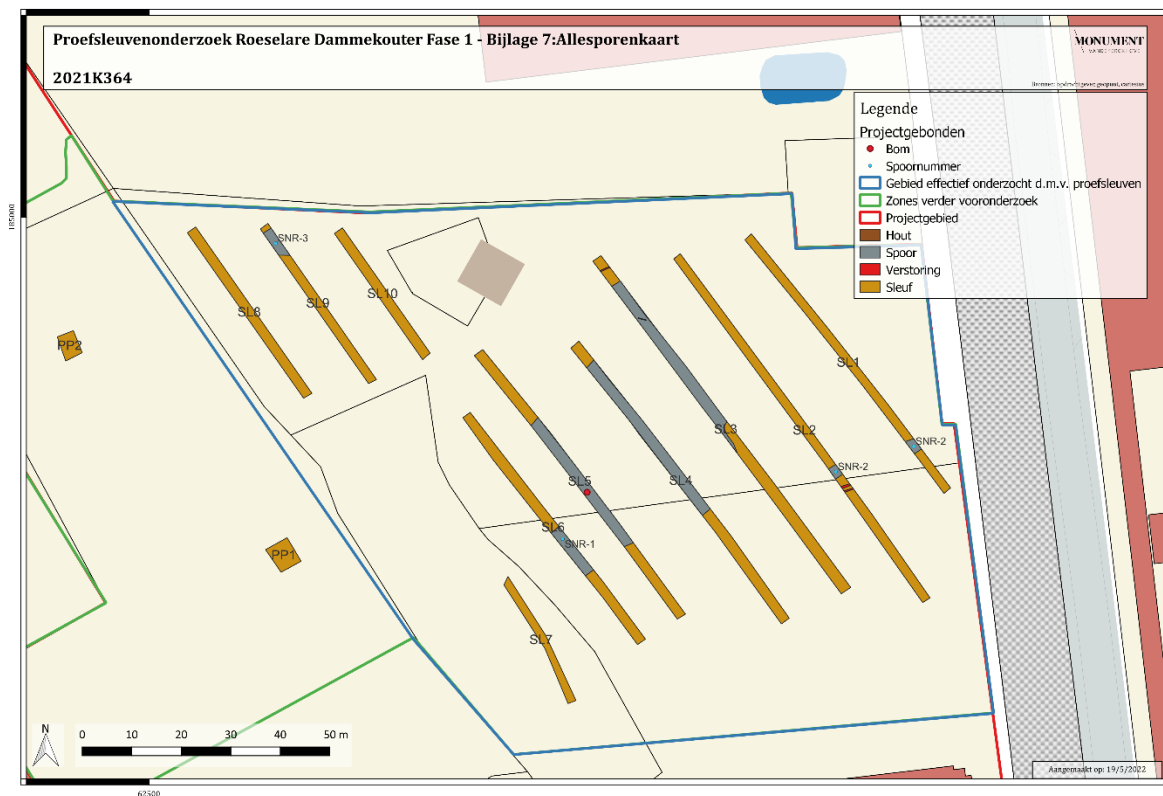

Figuur 22: Het onderzoeksgebied en de proefsleuven geprojecteerd op het DTM.

2.2. Assessment sporen

Tijdens het proefsleuvenonderzoek werden drie sporen waargenomen en geregistreerd (zie Figuur 23). Hieronder worden deze sporen besproken.

Figuur 23: Allesporenkaart op het GRB. (bron: Geopunt.be)

Spoor 1 betreft een depressie in het landschap, over een groot oppervlakte van de proefsleuven werd deze aangetroffen. Het ging telkens om een donker grijsig blauw opvullingspakket met een zandlemige textuur. Deze bodem was tevens zeer nat. Terhoogte van proefsleuf 3 werden in deze bodem twee houten planken aangetroffen. Deze planken bleken echter van zeer recente aard en werden daarom wel geregistreerd maar niet ingezameld.

Figuur 24: Spoor 1 in sleuf 4.

Figuur 25: De houten planken die werden aangetroffen in spoor 1 in sleuf 3.

Spoor 2 betreft een gracht met een noordoost-zuidwestelijk verloop. Deze gracht werd zowel in sleuf 1 als in sleuf 2 aangetroffen. De vulling van de gracht is licht bruinig grijs van kleur en heeft een zandlemige textuur.

Figuur 26: Spoor 2 in sleuf 2.

Spoor 3 is eveneens een gracht. De gracht kent een oost-west oriëntatie en werd aangetroffen in sleuf 9. De vulling van de gracht heeft een zandlemige textuur en is licht wittig grijs van kleur.

Figuur 27: Spoor 3 in sleuf 9.

In sleuf 5 werd tijdens het afgraven munitie aangetroffen. De percieze locatie werd ingemeten. De lokale politie werd verwittigd en heeft de eerste vaststelling gedaan, nadien werd de munitie opgehaald door de dienst DOVO.

Figuur 28: De obus die werd aangetroffen tijdens het afgraven in sleuf 5.

2.3. Assessment vondsten

Niet van toepassing voor dit onderzoek.

2.4. Assessment stalen

Niet van toepassing voor dit onderzoek.

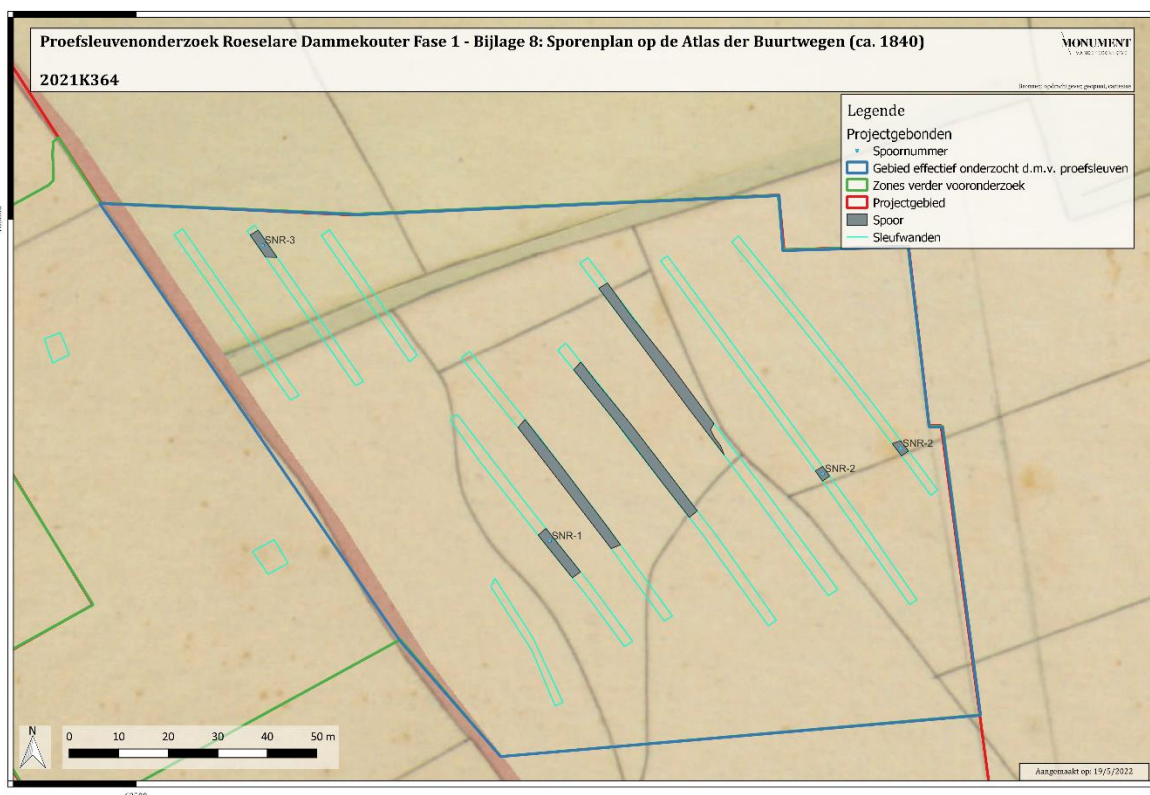
2.5. Assessment conservatie

Niet van toepassing voor dit onderzoek.

3. Datering en interpretatie

Binnen het plangebied werden twee grachten en een depressie in het landschap aangetroffen. Wegens het niet aantreffen van vondstenmateriaal kon geen enkel spoor gedateerd worden.

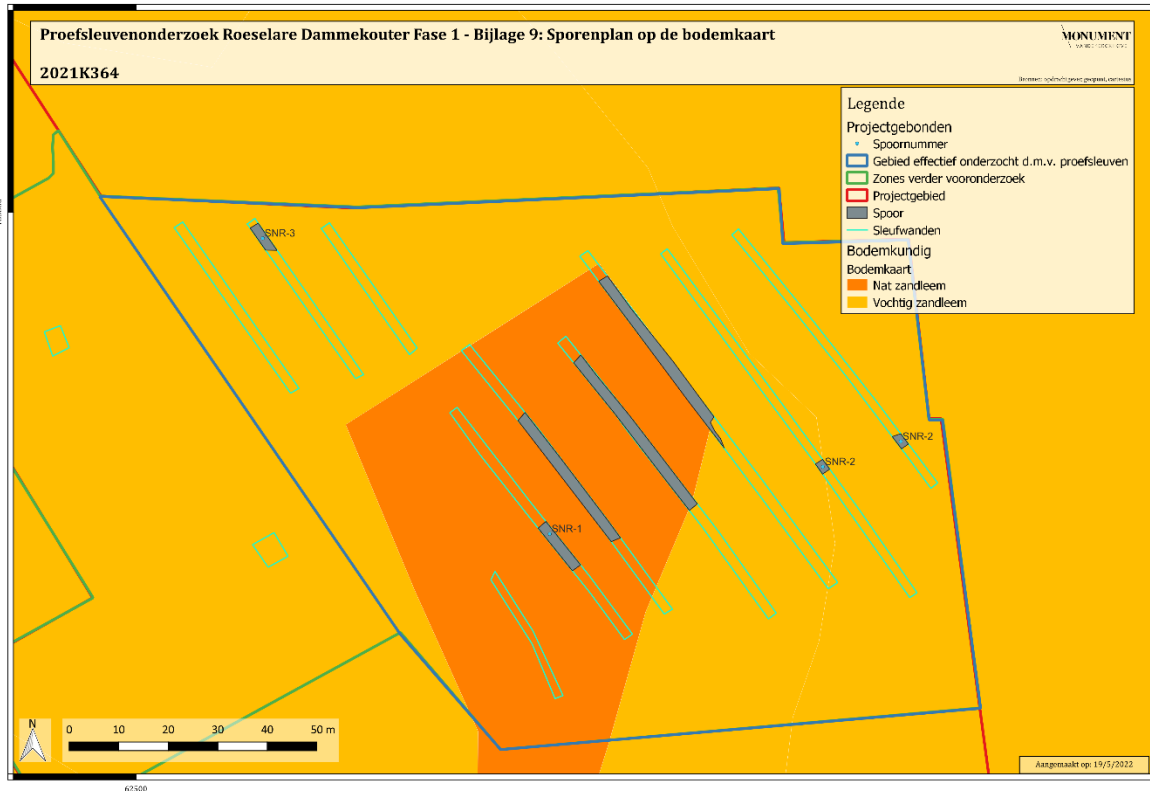
Op het historisch kaartmateriaal staan geen structuren aangeduid op het projectgebied. Wel is op de Atlas der Buurtwegen (ca. 1840) te zien dat er enkele perceelsgrenzen lopen doorheen het onderzoeksgebied, een van deze perceelsgrenzen lopen ongeveer gelijk met een gracht (S2) en kan dus geïnterpreteerd worden als dergelijk landschapsrelict.

Figuur 29: Het sporenplan weergegeven op de Atlas der Buurtwegen. (bron: Geopunt.be)

Op het terrein werd spoor 1 geïnterpreteerd als een depressie in het landschap. Wanneer men het sporenplan over de bodemtypekaart heen legt dan valt het op dat deze depressie bijna volledig overeenkomt met het bodemtype Lfp(o) dat zich op een deel van het projectgebied bevindt. Het bodemtype Lfp(o) zijn natte zandleembodems zonder profielontwikkeling met een zeer sterke antropogene invloed. Dit type bodemopbouw kan gezien worden in profiel 2, 3 en 7. De donker blauwe Cr-horizont die te zien is in profiel 3 wijst op de sterke grondwatereffecten die dit deel van het terrein ondergaan heeft. De bodem was hier als het ware waterziek. Het feit dat het hier gaat om (zeer) natte gronden kan verklaren waarom er bijna geen archeologische sporen waargenomen werden. Het zal ook

immers toen een te nat terrein geweest zijn voor enige vorm van cultivatie, laat staan andere activiteiten.

Figuur 30: Het sporenplan op de bodemkaart. (bron: Geopunt .be)

4. Synthese

4.1. Aard van de potentiële kennis

Het archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem bracht slechts een beperkte hoeveelheid archeologische sporen aan het licht. Het gaat echter slechts om een historische perceelsgracht, een niet gedateerde gracht en een depressie in het landschap waarbij een verder archeologisch onderzoek niet zal leiden tot kennisvermeerdering.

4.2. Beantwoording onderzoeksvragen

- **Zijn er archeologische sporen aanwezig?**

Tijdens de archeologische prospectie door middel van proefsleuven werden drie sporen herkend.

- **Welke is de bewaringstoestand van de aangetroffen sporen?**

De gevonden archeologische sporen zijn over het algemeen goed bewaard.

- **Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren?**

Spoor 2 is een gracht die aan een historische perceelsgrens kan gelinkt worden.

- **Behoren de sporen tot één of meerdere periodes?**

Aangezien er geen vondstenmateriaal aangetroffen werd, kunnen geen van de sporen gedateerd worden.

- **Zijn er indicaties omtrent artisanale activiteiten?**

Er zijn geen concrete aanwijzingen gevonden van artisanale activiteiten.

- **Welke is de relatie tussen de archeologische sporen en het landschap?**

Spoor 1 komt grotendeels overeen met het bodemtype Lfp(o) dat zich op een deel van het terrein bevindt. Het gaat hier om een depressie in het landschap, dat mogelijk als waterbekken werd gebruikt.

- **Is er een archeologische site aanwezig binnen het plangebied?**

Er is geen uitgebreide archeologische site aanwezig binnen het plangebied, er werd één spoor aangetroffen dat gerelateerd kan worden aan het cultuurlandschap. De aangetroffen sporen zijn typerende off-site fenomenen. Verder archeologisch onderzoek zou dus niet leiden tot kennisvermeerdering.

- **Welke zijn de verder te nemen maatregelen i.f.v. de geplande werken?**

Als gevolg van de afwezigheid van een archeologische site dienen er verder geen maatregelen genomen te worden i.f.v. de geplande werken. Het plangebied binnen fase 1 wordt vrijgegeven. Het deel van het terrein dat toebehoort tot fase 2 dient wel nog archeologisch onderzocht te worden.

4.3. Aard van de potentiële kennis

De prospectie met ingreep in de bodem toonde slechts beperkte archeologische sporen aan. Hieruit blijkt dat het terrein vermoedelijk slechts heel beperkt in cultuur werd gebracht. Hoogstwaarschijnlijk was ook toen de bodem te nat voor enige vorm van cultivatie, laat staan andere activiteiten. Het potentieel tot kennisvermeerdering van de waargenomen archeologische sporen wordt als dermate laag ingeschat dat een vervolgonderzoek niet wordt geadviseerd. Voor fase 2 dient het vooronderzoek met ingreep in de bodem wel nog te worden uitgevoerd zoals beschreven in het programma van maatregelen bij de archeologienota⁵.

---

⁵ VAN RENSBERGEN 2020b

6. Samenvatting

Naar aanleiding van een geplande aanvraag voor een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen te Roeselare - Dammekouter, waarbij de totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de aanvraag betrekking heeft 3000m² of meer bedraagt, dient de initiatiefnemer een archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag. Deze archeologienota werd in 2020 door Monument Vandekerckhove nv opgemaakt. En de proefsleuven die hierin werden geadviseerd werden op 27 april en 10 mei 2022 uitgevoerd.

Op het terrein werden 10 sleuven aangelegd met een NW-ZO oriëntatie en twee profielputten op het talud. Binnen het plangebied werden twee grachten en sporen van een depressie in het landschap aangetroffen. Aangezien er geen vondstenmateriaal werd aangetroffen kon aan de sporen geen precieze datering gegeven worden.

Op het historisch kaartmateriaal staan geen structuren aangeduid op het projectgebied. Wel is op de Atlas der Buurtwegen (ca. 1840) te zien dat er enkele perceelsgrenzen lopen doorheen het onderzoeksgebied. Een van deze perceelsgrenzen loopt zo goed als gelijk met één van de grachten (S2) en kan zo met 100% zekerheid geïnterpreteerd worden als een historische perceelsgrens. De depressie in het landschap komt grotendeels overeen met de locatie van het bodemtype Lfp(o) binnen het onderzoeksgebied, dit zijn natte zandleemgronden. De grondwatereffecten op dit deel van het terrein waren zichtbaar in de donker blauwe Cr-horizont.

Op basis van de profielen ter hoogte van het talud is te zien dat een groot deel van het terrein zowel werd afgetopt als opgehoogd, met op een bepaald deel van het terrein ophogingspakketten tot 2m dik. In verschillende profielen kan men wel nog een Ap-horizont van ca. 50cm dik en bij drie profielen ook nog een Bt-horizont van ca. 20cm dik waarnemen. De C-horizont ging van licht wittig grijze zandig zandleem tot donker blauwe leem. Het archeologisch vlak lag op een hoogte variërend van +22,75m TAW tot +24,15m TAW.

De prospectie met ingreep in de bodem toonde slechts beperkte archeologische sporen aan. Hieruit blijkt dat het terrein vermoedelijk slechts heel beperkt in cultuur werd gebracht. Het potentieel tot kennisvermeerdering van de waargenomen archeologische sporen wordt als dermate laag ingeschat dat een vervolgonderzoek niet wordt geadviseerd. Voor fase 2 dient het vooronderzoek met ingreep in de bodem wel nog te worden uitgevoerd zoals beschreven in het programma van maatregelen bij de archeologienota⁶.

---

⁶ VAN RENSBERGEN 2020b

7. BIBLIOGRAFIE

7.1. Uitgegeven bronnen

VAN RENSBERGEN J., 2020a. *Archeologienota Roeselare Bedrijventerrein Dammekouter (prov. West-Vlaanderen). Verslag van resultaten bureauonderzoek 2020L235*, Ingelmunster.

VAN RENSBERGEN J., 2020b. *Archeologienota Roeselare Bedrijventerrein Dammekouter (prov. West-Vlaanderen). Programma van maatregelen bureauonderzoek 2020L235*, Ingelmunster.

7.2. internetbronnen

www.geopunt.be

8. BIJLAGEN

- Bijlage 1: Situering plangebied op orthofoto
- Bijlage 2: Situering plangebied op GRB
- Bijlage 3: Hoogtes
- Bijlage 4: Profielen
- Bijlage 5: Bodemkaart
- Bijlage 6: Allesporenkaart
- Bijlage 7: DTM
- Bijlage 8: Sporenplan op Atlas der Buurtwegen
- Bijlage 9: Sporenplan op de bodemkaart
- Bijlage 10: Sporenlijst
- Bijlage 11: Fotolijst

Meer informatie is tevens beschikbaar via het digitale registratiesysteem (RODA22 – 2021K364 – Prospectie):

<http://www.monarcho.be/web/monument/archeologie/public/home/home?globals=%7B%22ProjectId%22%3A%22f43ee4a8-4262-496e-af9a-ae1900eca472%22%7D>